

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel XXVIII. Hoe H. Lenaerd hem som-tijdsteghen de kertersche
predicatie heest ghedraghen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

dat t'selue beter ware als ons ghelooue / dan
 soudt eerst tijdt wesen / om daer toe hen te begeuen.
 Deur het verhalé van dit exempel verweckt de sorg-
 vuldige herder de herten van velen om te comen tot
 kennisse des waerheydts: al-soo dat de wijse andt-
 woorde van het meysken van Wesel pegelijcken ouer
 al inden mondt was. Want wie en wetet niet / dat
 een wijs woordt van een vrouw-persoon by-sonder
 soo iongh ghelproken / ghelijck't seldsaem is / al-soo
 oock seer aen-ghenaem schijnt ende pegelijcken wel
 bevalt? Deur-waer dese andtwoorde is seer ghelijck
 de woorden van S. Augustijn die hy deur de leste
 stelt in't vijftste boeck sijner biechten: Ick hadde
 deur my ghenomen al-soo langhe een Catechume-
 nus oft leer-kindt te bliuen inde Catholijcke kerck-
 ke / tot dat my yet sekens soude vertoonen daer ick
 mijnen wegh henen maecten soude.

CAPITTEL XXVIII.

Hoe H. Lenaerd hem som-tijdts teghen de ketter-
 sche predicatie heeft ghedraghen.

TEn tijde als der Geusen nieuw bedrijf de Neder-
 landtsche kercke aller-eerst heeft ontrufft / ist
 ghebeurt dat de Caluinistische predicanten oock tot
 Gorcom zijn gheraecht / dien nochtans als-doen
 anders niet en wierdt toe-ghelaten dan dat sy hun-
 ne vergaderinghen souden moghen houden buyten
 der stadt in een schuere daer toe metter haesten op-
 ghemaect. Als-doen heeft hen H. Lenaerd doen
 vraghen met de hellebardiers van den Gouverneur
 van t' Casteel: Van wien sy ghesonden waren om
 te comen prediken? De welke als sy geandt woordt
 hadden dat sy ghesonden waren van den Aller-
 hooghsten / ghelijck eer-tijdts de Apostelen / heeft
 hy

hy versocht dat sy het bescheedt van hun ghesantschap souden toonen. D'welck sy veur-waer geensins en consten ghetoonen / ghemerckt dat sy niet ghesonden en waren van eenighen mensche / wettelijke maght inde heylighe Kercke hebbende / ende de extraoordinarise seydinghe van Gode / die sy ghemeynelijck by brenghen / noyt en hebben met het aller-minste mirakel connen betoonen oft bevestighen. In dien seluen tijde / als de maght der nieuw-ghelinde was wassende / ist ghebeurt dat H. Lenaerd in grooter benautheydt ghestelt wierdt. Want op eenen son-daghy als hy den volcke moeste prediken / was inde kercke vergadert een groote schare van ketters ende op-roerighe menschen onder hunne cleederen meesten-deel ghewapent / ende al-soo gemenghelt onder de andere hoorders / meynde deur dese vrese den Pastoor te dwinghen dat hy in het sermoen seggen soude t'ghene dat sy gheerne hoorzen. Maer hy ghemerckt hebbende het perijckel / aller-eerst heeft sijn ghebedt tot Gode ghesproken ende daer deur sijnen moedt versterckt: daer naer ghecomen opden predik-stoel ende terstondt sijn sermoen beginnende / heeft met sulcken stantastigheydt t'selue totten eynde toe ghebraght al en meynde hy nauwelijcks leuende van daer te gheraecte midts de listen der vyanden / dat hy niet en heeft gheleghet geveyldeijck noch bevreesst zijnde / maer opentlijck ende vrij-moedelijck de Catholijcke leeringhe upt-gheleghet / en der ketteren sluyt-redenen af-gheslaghen / daer Godt de Heere merckelijcken schene de hande der booser menschen te wederhouden dat sy hem gheen gheweldt aen en deden. Ter seluer tijdt warender vele loghenachtighe predicanten op-ghecomen / waer van sommighe te beuren hadden Catholijcke leeraers gheweest / die
deur

deur de leeringhe van hunnen buyck hadden hen bes-
 geuen tot al-sulcke religie daer sy naer den tijdt aller-
 beste gewin mede hopten te crijghen en aller-minste
 perijckel saghen. Dese om hunne Apostatische licht-
 veerdigheyt by het gemeyn volck te verschoonen/en
 vermeden hen niet openbaerlijck in hunne sermoos-
 nen te belijde/ dat sy al-soo lange als sy de Paepliche
 leeringhe hadden gheleert/ t' selue teghen hunne con-
 scientie hadden gedaen/ wel wetede dat sy daer deur
 de menschen in dwalinge braghten/ maer nu leerde
 sy upter herten het puer ende onghewallicht woordt
 Gods. Van al-sulckē geselschappe plagh D. Lenard
 te seggen/ dat sy gheen-sins eenen verstandigē men-
 sche twee-mael en souden bedriegen: want hadden
 sy eens tegen hunne conscientie leerende hunne hoor-
 ders uyt-gestrecken/ en t' selue opentlijck beledē / wie
 en sal niet soo wijs zijn dat hy hem niet rechte van
 hen-liede voord-aen wachten sal/ op dat hy niet an-
 der-weruen en dickwils deur hunne redenē niet uyt-
 ter herten gelyproken bedrogē en worde/ want het is
 verre een ander saecke niet yemandē die valsche din-
 gen leert/ die hy meynt waerachtigh te wesen. Want
 dese volghet eimmers sijn conscientie / hoe wel dat sy
 dwalende is/ en daer-om verdiēt hy geloof te wor-
 den als hy beter onder-richt zijnde de waerheyt be-
 gint te leerē. Ghelijck eer-tijds geweest is de Apostel
 Paulus/ en S. Augustijn/ ghelijck oock in onsen tij-
 de Wicelius/ Staphylus / Orchouius/ Quadran-
 tius/ ende vele andere: de welke slechtelijck ghe-
 dwaelt hebbende / all-men hen naer-der-handt de
 waerheyt heeft betoont / hebben de selue met groo-
 ter begheerten aen-veerd / ende andere menschen
 met op-rechter herten voort gheleert. Maer ye-
 mandt die willens en wetens dwalinghen uyt-
 stroyt / ende het volck loghenen wijs maect/ die
 en is

en is inder waerheydt niet weerdigly dat-men hem opt sal ghelooouen oock als hy de waerheydt seght.

CAPITTEL XXIX.

Hoe H. Lenaerd niet en heeft willen vlughten noch sijne schaepkens verlaten.

Den H. Lenaerd dese leste temperst teghen Godts dienaers sagh aen-staende / heeft hy synen mede-ghesel H. Nicolaes Doppell ghewaerschouwt / segghende : Dat den tijdt aen-stondt / dat de menschen soudent ghesift worden: met dit spreke-woordt gaf hy te kennen / dat de sinnen der menschen veur de verbolghinghe soudent als in een sif ghelchudt worden / op dat blycken moghte oft sy het Catholyck ghelooou / d'welck sy upt-wendighlyck beleden / op-rechtelyck ende uytter herten lief hadden. Als nu der Geusen op-roerigheydt binnen Gorcom daghelycks voort-wies / ende met eenen vermeerbert wierdt het perijckel vande goede herders / is van s'Hertoghen-bosch tot hem ghecomen syn suster / veur haers broeders wel-vaert grootelycks beducht ende beladen / hem biddende ende smeekende met tranen / dat hy hem seluen doch soude vertreckē uyt het perijckel dat nu veur de deure was. Wantter al-reede vele schroomelycke exempelen van der Geusen rasende gramshap in andere plaetsen gheschiedt waren : die den veur-siechtigen wel grooten schroom ende vrees aen-ioeghen. Van de welke sy verhaelde een / hoe-danigh dat de Geusen eenē Religieus vande Orden van Premonstrept uyt de Abdije van Bernen / die Pastoor was in een doorp niet verre van s'Hertoghen-bosch / in hunne handen ghevallen zijnde / hadden ghetracteert. Want sy hem eerst-ganghs syn handen ende voeten